

Statens vegvesen

Kollektivtransporten i Trondheim

"Erfaringsdelingsseminar" Statens vegvesen Region vest og Skyss 30.5.2013

Steinar Simonsen
Statens vegvesen Region midt
Regional kollektivtransportkoordinator

Statens vegvesen

Kollektivtransporten i Trondheim

Organisering, utvikling, tiltak, spesielt framkommelighets- tiltak, effekter mm

"Erfaringsdelingsseminar" Statens vegvesen Region vest og Skysst 30.5.2013

Kollektivtransporten i Trondheim

Organisering av kollektivarbeidet

- «Kollektivgruppe» siden 1990
- Deltakere:
  - Sør-Trøndelag fylkeskommune
  - Trondheim kommune
  - Jernbaneverket
  - Statens vegvesen
  - AtB
- 2009: Arbeidsgruppe i Miljøpakke-systemet

Miljøpakken

– åpner nye muligheter

Statens vegvesen

Miljøpakken: Spleiselag Stat, kommune, fylkeskommune, bompenger. Balansert utbyggingsprogram; veg og KSSM. Restriktive tiltak

50 %

Veger
E6 sør
Sluppen – Oslovegen
Byåsen tunnel
Sum

Kollektivtransport

Sykkel

Sikkerhet

Miljø
(lokale veger)

Hovedvegnett

50 %

KSSM
Kollektivtiltak
Sykkelvegnett
Sikkerhet
Miljø
Lokale veger

Kollektivgruppa

- Oppgaver/ mandat:
  - Ideforum for utvikling av kollektivtrafikken
  - Som en del av Miljøpakkens totale tiltakspakke foreslå tiltak/prosjekter i rullerende 4-årsplaner med høy detaljering for det kommende år
  - Opprette prosjekter fra tiltakspakkene, få de godkjent i «Arbeidsutvalget» og støtte prosjektleder med gjennomføring
  - Ca. 10 møter i året, med faste medlemmer og gjester knyttet til prosjekter/tiltak

Type kollektivtiltak i Miljøpakke Trondheim

- Investering:
  - Framkommelighet (kollektivfelt, signalprioritering)
  - Holdeplasser/ knutepunkt (ny og ombygging til universell utforming)
  - Sanntidsinformasjon
  - Innfartsparkering
  - Bussveger
- Drift:
  - Økt kapasitet
  - Videreutvikling av stambussrutene
  - Nye ruter (tversgående i Trondheim, pendelruter også i Trondheimsregionen)
  - Taksttiltak, bytakst- sonen utvidet til Stor- Trondheim

Materiell

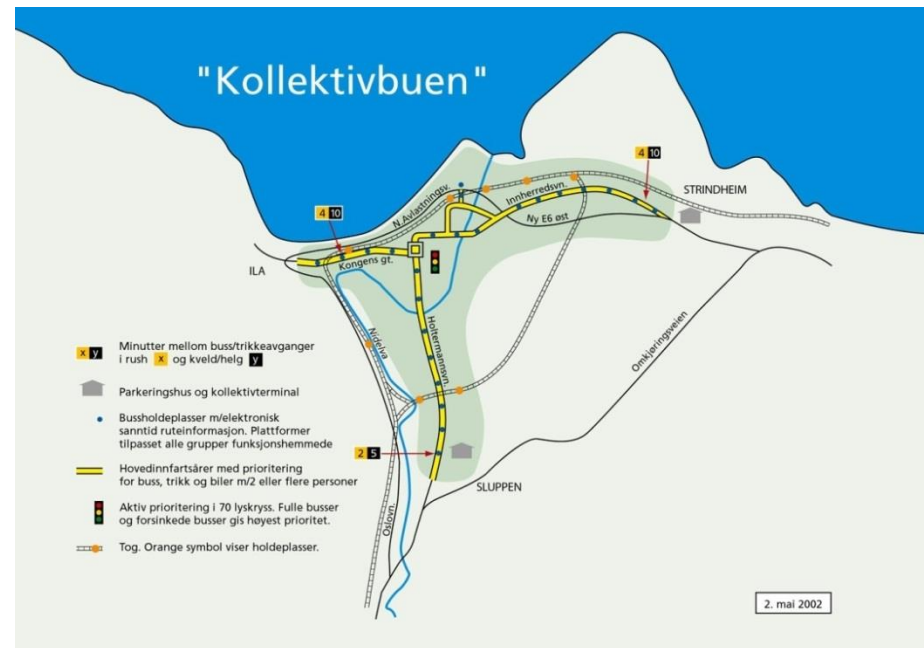
Busser	Stor Trondheim totalt
minibuss	2
midibuss < 10,5m, diesel	3
buss kl I	248
leddvogn 18,75m, gass	20
to-akslet 12,5m, gass	112
to-akslet 12,5m, gass, setebelte	16
to-akslet, 12,5m, biodiesel	32
tre-akslet, 14,5m, gass	53
tre-akslet, 14,5m, biodiesel	5
to-akslet, 12m, hybrid	10
buss kl II, diesel, rute	50
buss kl II, skole	1
buss kl III	1
Totalt	553

- Trikker:
  - Ei trikkelinje
  - 5 trikker fra 1984
  - Stort etterslep mht. vedlikehold

Framkommelighet

- Mål: Forutsigbar framkommelighet minst mulig påvirket av biltrafikken
- År 2000: Ca. 33 % av kollektivtrafikken i "Kollektivbuen" hadde prioritet/ egne felt
- Kollektivplan 2001: Mål om 75 % andel kollektivprioritering innen 2006 (nådde ca. 60 %)
- Status pr 2011: Ca. 92–93 % kollektivprioritering i Kollektivbuen

Framkommelighet

- Viktige milepæler:
  - 2001: Sambruksfelt 1 km på innfart sør
  - 2006: Sambruksfelt også over Elgeseter bro (350 m)
  - 2007: Bystyrevedtak; omgjøring av sambruksfelt til kollektivfelt, samt nye kollektivfelt E6 og i Midtbyen (5 km), gjennomgående kollektivfelt
  - 2010: Ytterligere ca. 1 km kollektivfelt på innfarten fra vest

Bystyrevedtaket 10.12.2007:

Kollektivfelt **2.000.000**
God framkommelighet for kollektivtransporten er svært viktig. Økende trafikk har de siste åra ført til lavere fart på kollektivtrafikken. For å bedre situasjonen skal man i 2008 omgjøre sambruksfelt til rene kollektivfelt, forleng kollektivfelt slik at de blir gjennomgående fra Leangen til Sluppen.

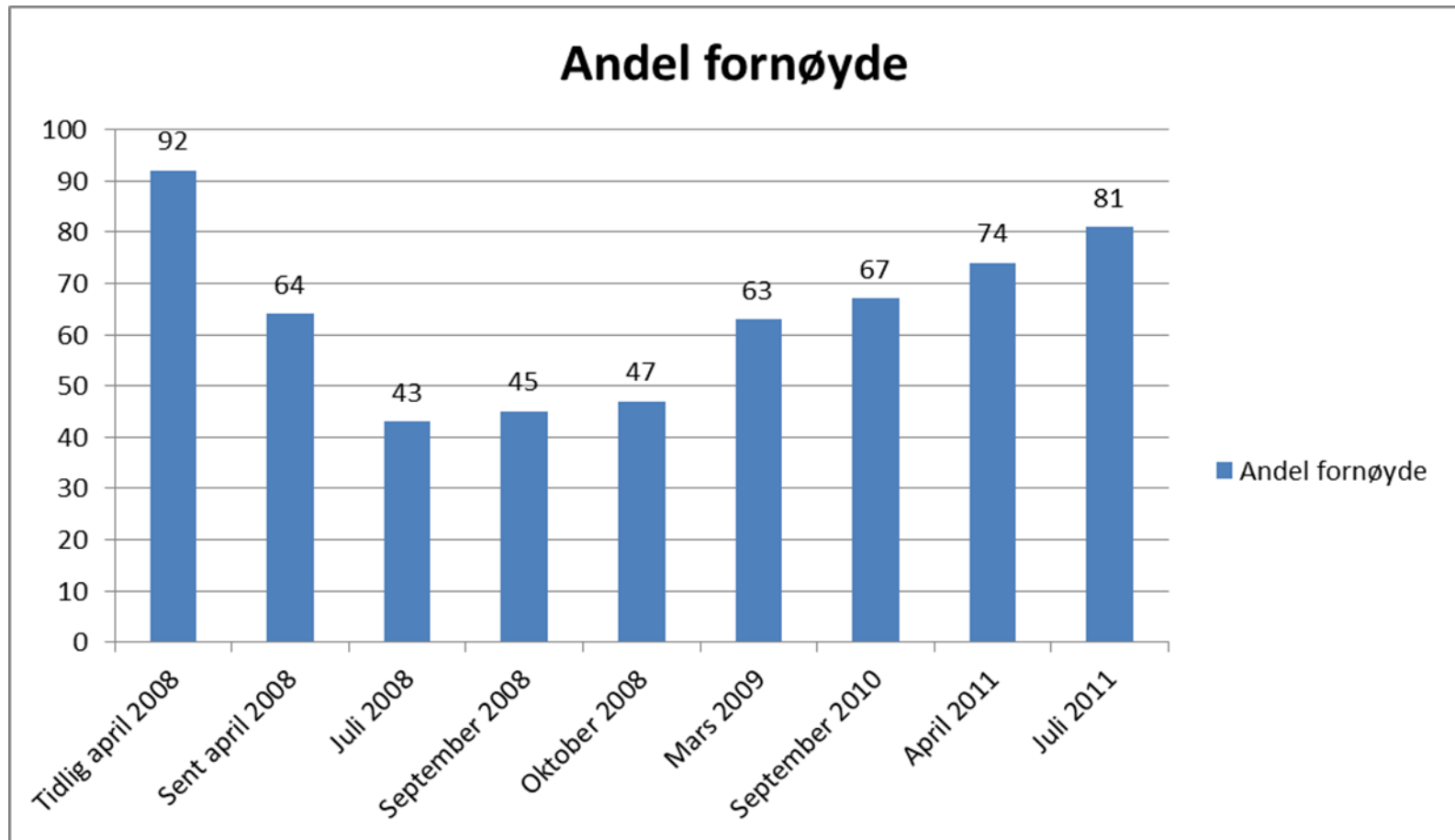

"Erfaringsdelingsseminar" Statens vegvesen Region vest og Skysst 30.5.2013

Fornøyde trøndere, etter hvert

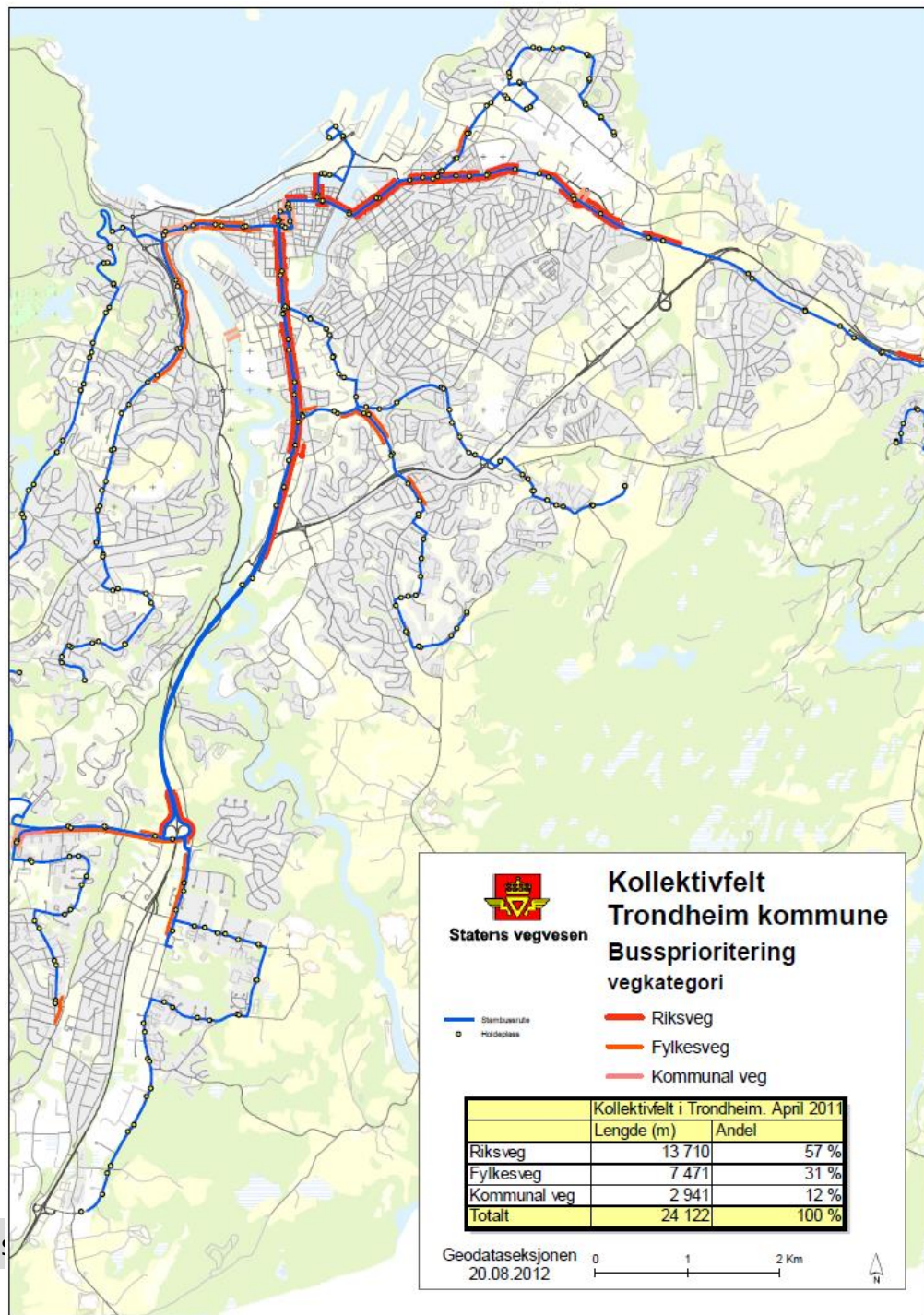

Status per 2013, framkommelighet i Kollektivbuen

Kollektivfelt i hele Trondheim

"Erfaringsdeling:

Effekter av prosjektet "Gjennomgående kollektivfelt"

- Hastighetsøkning for buss innenfor Kollektivbuen:
  - Morgenrush: 16%
  - Middagsrush: 25%
- Økning i kollektivreisende, færre med bil
- Biltrafikken over Elgeseter bro ned ca. 10 %.

”Sanntidsinformasjon og kollektivprioritering” (SISST) fra 2011:

- Kombinert løsning som omfatter
  - Kollektivprioritering i signalanlegg
    - Prioritere buss framfor bil
    - Prioriterer sterkest stambussrutene og de mest forsinkede bussene
  - Sanntidsinformasjon på skjerm og mobiltilf.

Sanntidsinformasjon

- På holdeplass: Viser informasjon om avgangstidspunkt for busser som betjener denne holdeplassen
- Sanntidsinformasjon på holdeplass omfatter også lydannonsering for synshemmede; trykknapp på standardisert plass i lehusene
- AKTA- funksjonaliteten; assistansemeldingssystem for synshemmede

Trondheim torg fra byen 10:26		
Rute	Til	Avgang
5	Dragvoll	Nå
52	Vestlia endehp.	1 min
3	C. Schjetnans v.	5 min
46	Sandmoen	6 min
4	Heimdal stasjon	10:34

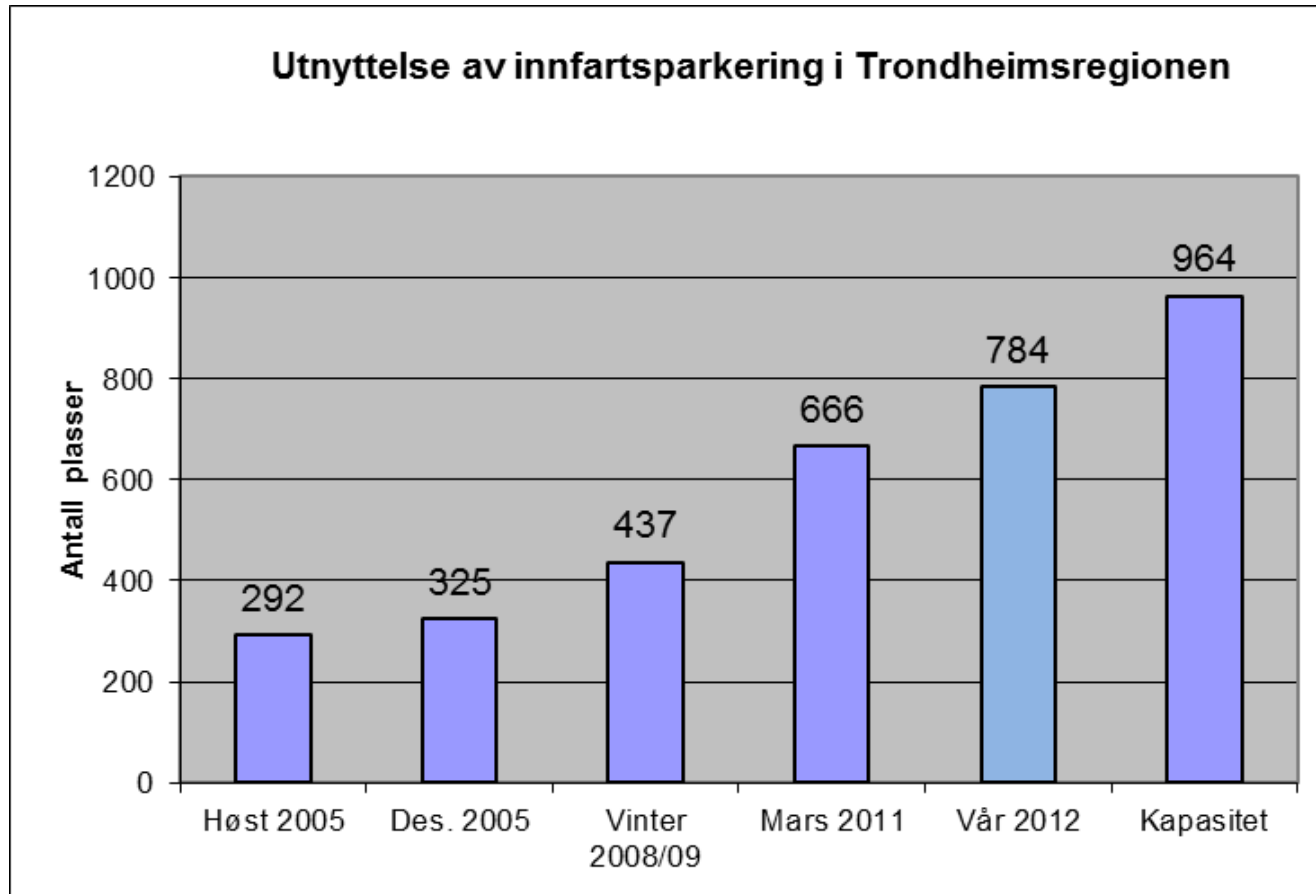

Innfartsparkering i Trondheimsregionen. 15 anlegg fra 12 til 145 plasser

Utvikling i bruken av innfartsparkering

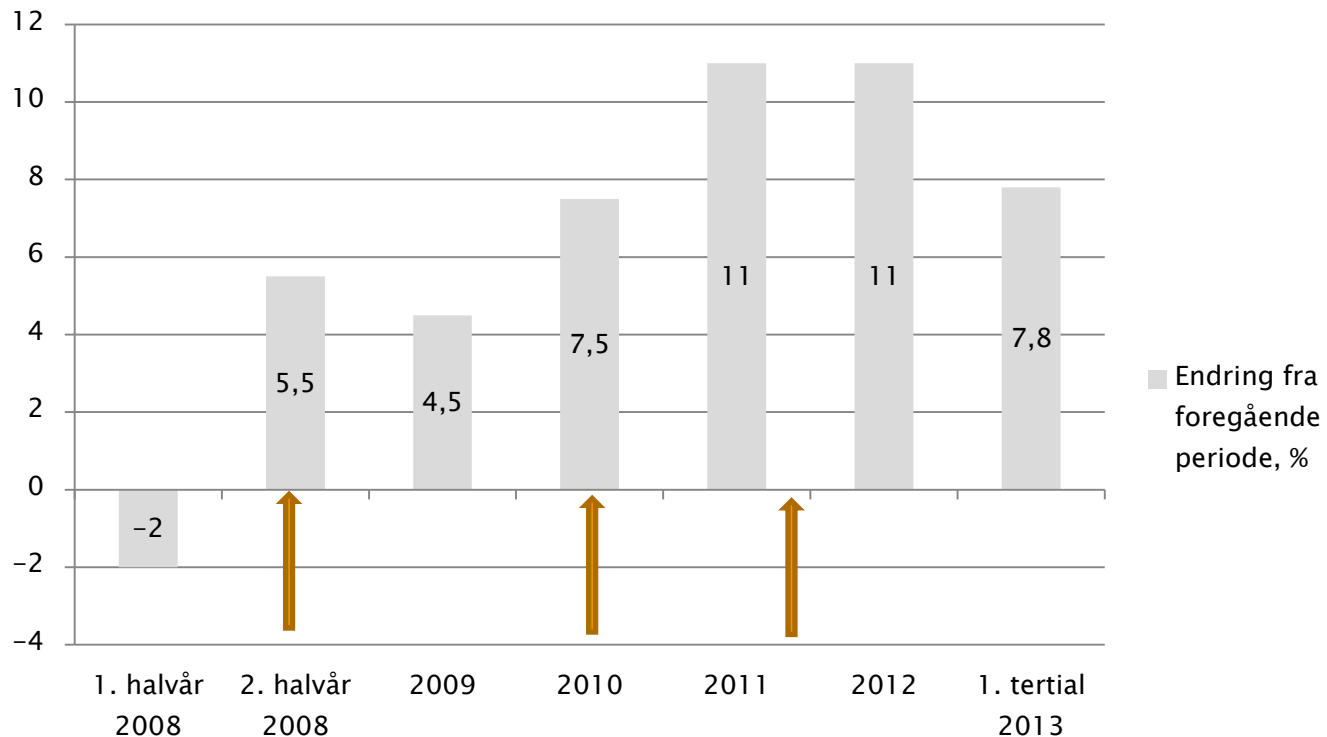

Kollektivtransporten i Trondheim

Utvikling 2008– 2013

Utvikling i kollektivtrafikken i Trondheim

Kollektivfelt
Elektronisk bill.
Økt tilbud

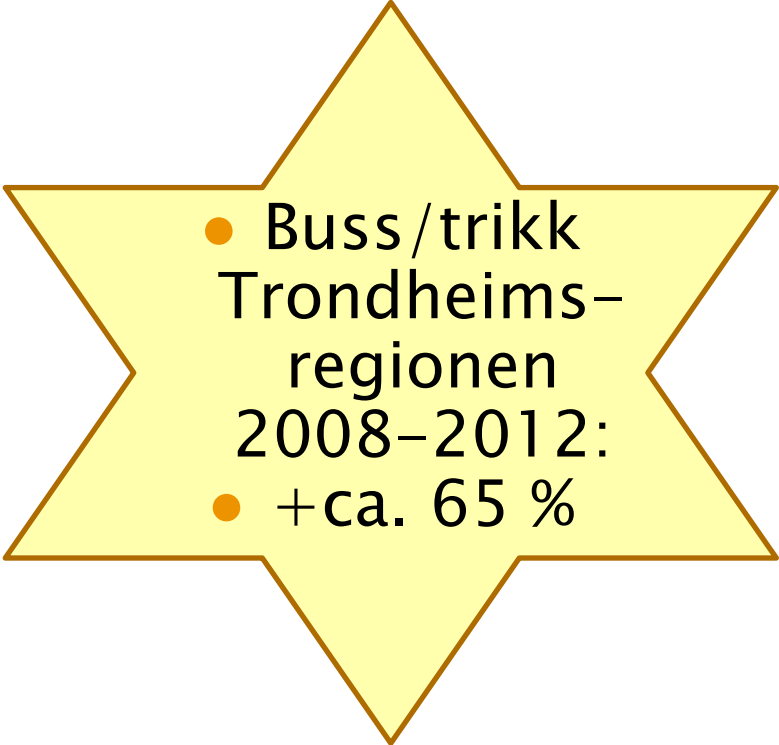
Økt tilbud
Bomstasjoner
Nye busser, design

Takstreduksjoner
Bomstasjoner

Kollektivtransporten i Trondheimsregionen

Trondheimsregionen

-
- Buss / trikk
Trondheims-
regionen
2008–2012:
    - +ca. 65 %

Årsaker:

- Utvidet tilbud
- Pendelruter
- Bytakst
- Bomstasjoner
- Innfartsparkering

1. Terial 2013: + 11,5%

Framtida: Utvikling av Superbusskonsept

1. Kjøretøy:

- Høykapasitet, miljøvennlig, komfortabel, universelt utformet

2. Stasjoner:

- Tiltalende, funksjonelle, effektive

3. Billettsystem:

- Billetter selges og sjekkes på stasjonene, ombordstigning alle dører

Trondheim torg fra byen 10:26		
Rute	Til	Avgang
5	Dragvoll	Nå
52	Vestlia endehp.	1 min
3	C. Schjetnans v.	5 min
46	Sandmoen	6 min
4	Heimdal stasjon	10:34

4. Informasjonsteknologi:

- Sanntidsinfo, ledesystem, planleggingssystem

5. Drift:

- Høy frekvens, jevn og rask trafikk

6. Kjørebanelen:

- Høy prioritet, tydelig, behagelig

Grunntanken bak Superbuss:

«Tenk bane- bygg buss»

Statens vegvesen

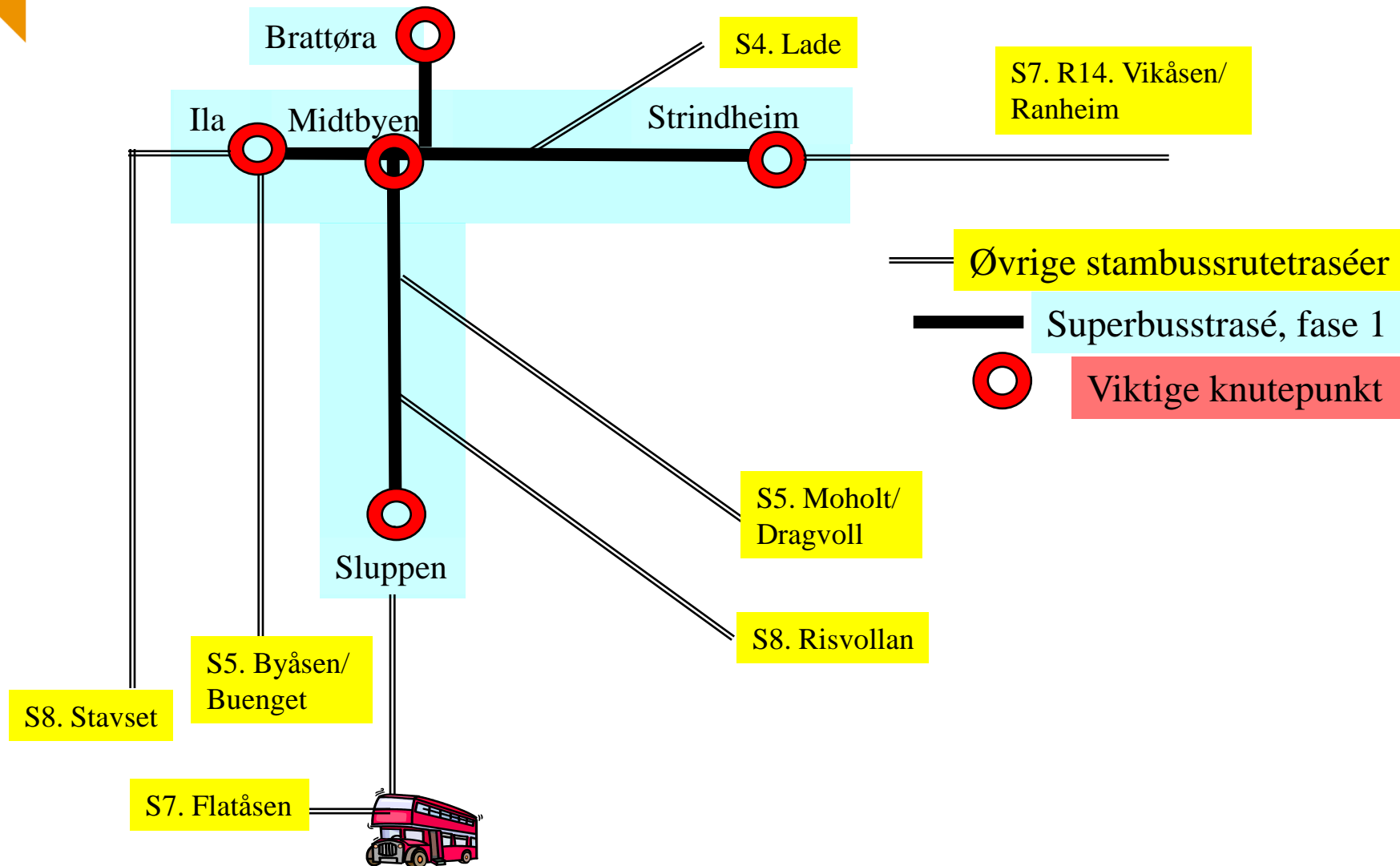

Prinsipp: Gjennomgående bussruter, som i dag. Viktige knutepunkt

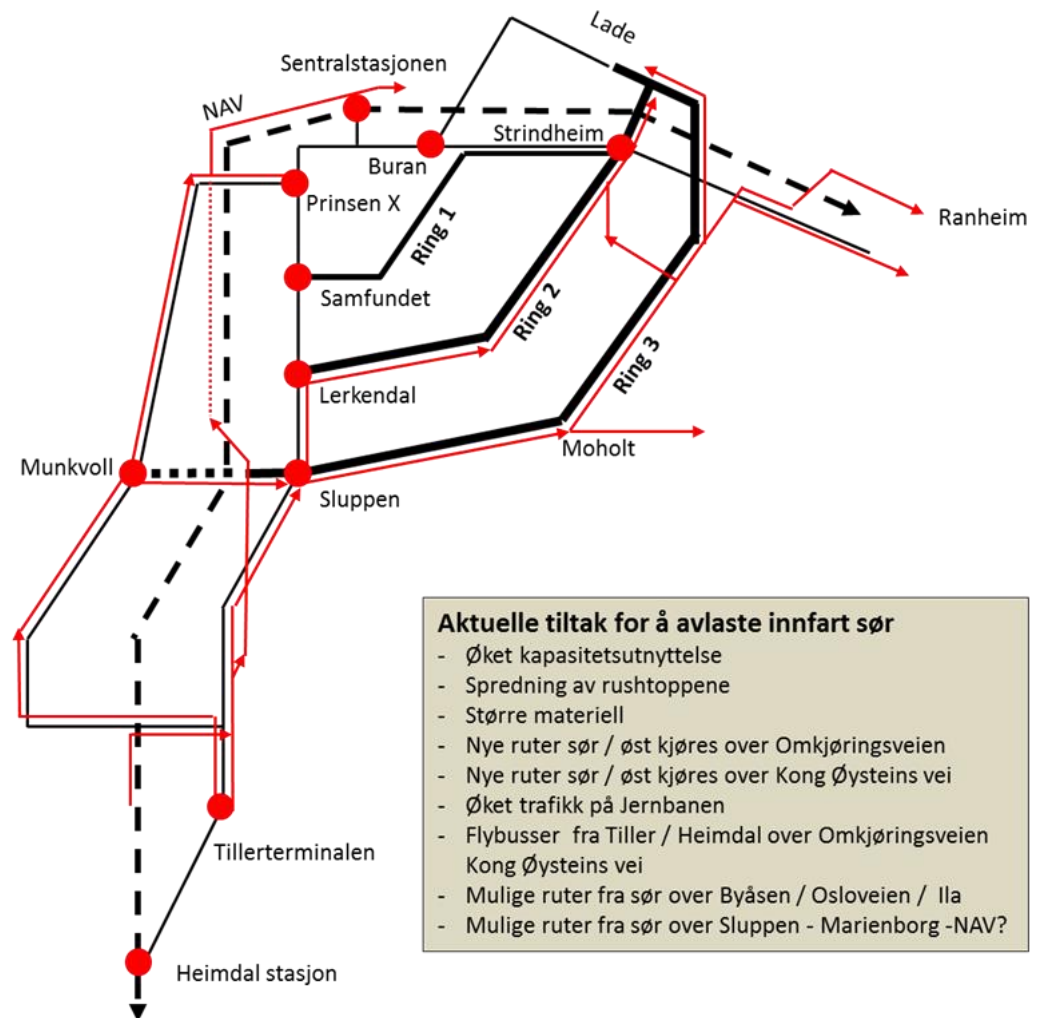

Statens vegvesen

Drift

- I dag: Svært sentrumsrettet- pendelruter.
- Noe omstigning på tynne ruter (Tiller, Heimdal, Ranheim)
- Framtida: Flere ruter på tvers
  - Singsaker- ringen
  - Tyholtringen
  - Omkjøringsvegen
- Takting av rutene

sen

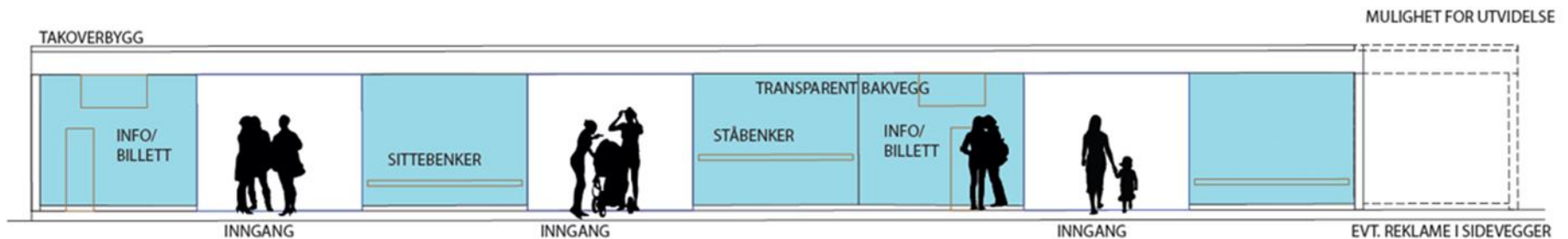
Kjøretøy

- Godt bussmateriell i dag
- Dagens bussmateriell til 2018
- Etter 2018?
  - Elektrisk i Kollektivbuen?
  - Hybrid- elektrisk/ gass?
  - Helelektrisk?
  - Utvikle komforten og logistikk ombord
  - Flere busser
  - «Signatur- rute» med 25 meters busser?

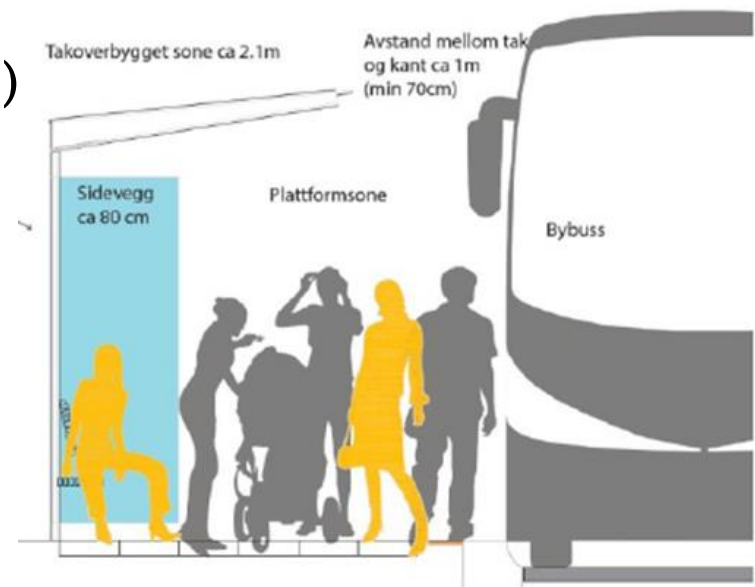
Billetteringen

- Alle må ha løst billett før påstigning
- Billettautomater
- God informasjon
- Svært viktig mht. trafikkavvikling- kapasitet

Stasjonene

- Stopp langs kantstein, ikke i busslommer
- Lange- brede (60 m- minst 3 m)
- 25 m lange og transparente stasjonsbygg
- Snøsmelteanlegg på plattform
- Tiltalende
- Inn i reklame- finansieringsavtalen

Prinsenkrysset, høst 2013

Statens vegvesen

ITS (Intelligente transportsystemer)

- Videreutvikle/ utvide sanntidsinformasjonen
- Optimalisere signalprioriteringen
- Automatisk registrering av passasjerbelegg
- ISA- Intelligent Speed Adaption på bussene i kollektivbuen?
- Elektronisk ledesystem for å få bussene tett inntil plattform?

Trondheim torg fra byen 10:26		
Rute	Til	Avgang
5	Dragvoll	Nå
52	Vestlia endehp.	1 min
3	C. Schjetnans v.	5 min
46	Sandmoen	6 min
4	Heimdal stasjon	10:34

Sørinnfarten: Elgeseter gate/ Holtermannsvegen. Midtstilt kollektivfelt. Kun buss

Statens vegvesen

Elgeseter gate/ Holtermannsvegen, sidedstilt kollektivfelt

Statens vegvesen

Østinnfarten: Innherredsveien. Sidestilt kollektivfelt

Alternativ 1
ved Solsiden

RAMBØLL

Bakgrunnsbilde Google Streetview

Innherredsveien alternativ. Midtstilt kollektivfelt

Alternativ 2
ved Solsiden

RAMBOLL

Bakgrunnsbilde Google Streetview

Statens vegvesen

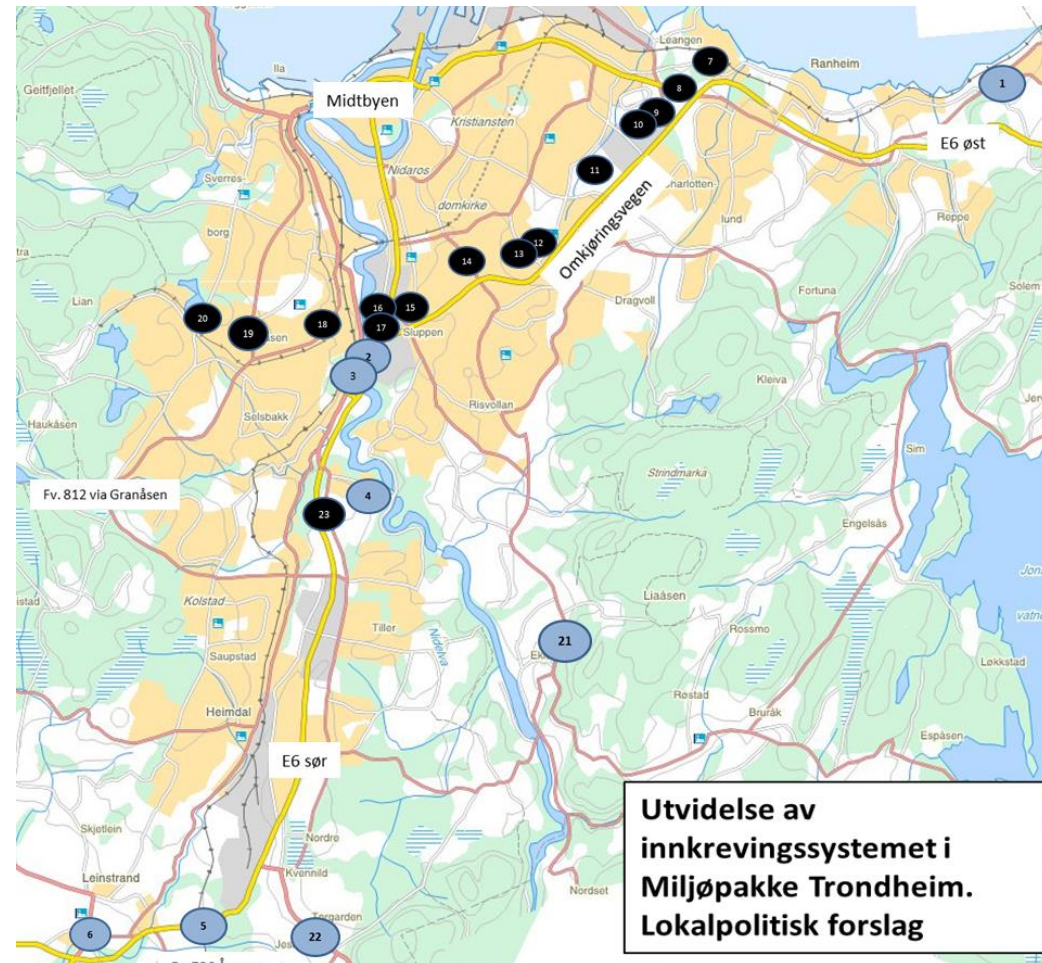
Videoanimasjon, Superbuss Trondheim

<http://www.youtube.com/watch?v=YUt3G-8F5xM>

Miljøpakken trinn 2, St.prp. juni 2013

- Utvidet innkrevingsssystem:
  - 16 nye bomstasjoner
  - Totalt 23
- Utvidet omfang hele pakken (ca. 10 mrd.)
- 20 % til kollektivtiltak
  - 1 mrd. investeringer
  - 1 mrd. til drift
- Bymiljøavtalemidler?

Oppsummert:

- Vi vet hvilke kollektivtiltak som virker
- Størst effekt sammen med restriktive tiltak
- Kollektivsatsing avhengig av tøffe lokalpolitikere

